

Succes og fattigdom

Det er på tide at gøre op med taxametersystemet, hvor fagenes størrelse i vidt omfang afgøres af de 20-åriges interesser på det tidspunkt, de vælger studium.

Erik W. Thulstrup, Institut for Natur, Systemer og Modeller, RUC. ewt@ruc.dk

■ Jeg evaluerede sidste år Højere Uddannelse i Finland for OECD. Det er ikke den slags opgaver, jeg normalt påtager mig, selv om jeg har tid til det, nu hvor mit Instituts fattigdom har tvunget mig ned på under halv tid. Men Finland er duksen i OECD og håndterer bl.a. uddannelse langt bedre end vi gør her i landet, så der kunne være noget at lære.

I Finland ved man, at landets vigtigste ressource er talentfulde unge mennesker. Derfor baserer man adgangen til de forskellige fag på universiteterne på prognoser af fremtidens kandidatbehov. Selv om der hvert år er ca. 200, der vil læse kunsthistorie i Helsinki, så optager man kun 20 af dem; resten må læse noget andet, f.eks. fysik, der har særlig god plads. Og det er der faktisk mange af dem, der er blevet glade for!

Når jeg fortalte finnerne om det danske system, hvor fagenes størrelse i vidt omfang afgøres af de 20-åriges interesser på det tidspunkt, de vælger studium,

var man forbløffede. Politikere og embedsmænd mente, at den slags kunne være farligt for den økonomiske udvikling, som ikke nødvendigvis kommer af sig selv, men undertiden kræver let styring. Industrien folk var rystede ved tanken, og nogle studenter og universitetsfolk mente, at det næsten var kriminelt at lokke relativt uvidende unge mennesker til at studere fag, som det vil være meget svært at finde beskæftigelse inden for. Vore lokkemidler er gratis studier og store stipendier, som betales uanset landets behov for kandidater i faget.

Institutter i ekstrem fattigdom

I Danmark har den ringe tilgang til naturvidenskabelige studier kastet mange af de ulykkelige naturvidenskabelige institutter, der har måttet følge Ministeriets budgetter, ud i ekstrem fattigdom. På mit eget institut er drift og vedligeholdelse af apparatur et stort problem – der er simpelt hen ikke penge til

det. Nyt undervisningsudstyr er utænkeligt. Mit eget, samlede anuum for 2007 på 2.000 kr kan ikke danne grundlag for ret mange studenteraktiviteter i laboratoriet, selv når apparaturet fungerer. Min egen forskning retter sig nu mod reviews og lignende, hvilket formentlig er meget nyttigt, men det er ikke så sjovt – slet ikke for studenter. Man skal i øvrigt også være opmærksom på, at forskningsbevillinger kun i begrænset omfang kan financiere de grundlæggende uddannelser. Det er jo heller ikke hensigten med dem.

Der findes nu pålidelige statistikker over kandidaters beskæftigelse i Danmark. De viser bl.a., at kandidaterne fra mit institut er blandt dem, der hurtigst kommer i beskæftigelse efter endt uddannelse, som tjener de højeste lønninger og utvivlsomt betaler de højeste skatter. Kandidaterne fra mange af de rige institutter, der har store studentertal, udmærker sig derimod ved lange perioder af

arbejdsløshed og en lav løn, når de endelig kommer i arbejde.

Vi bør udnytte talentmassen bedre

Det kan undre, at systemet så rigeligt belønner de institutter, der kan tilfredsstille unge menneskers mere eller mindre gennemtænkte studieinteresser, men at der ikke gives noget som helst for at producere kandidater, som landet har hårdt brug for og som yder store, positive bidrag til samfundsøkonomien!

Det kan også undre, at dansk industri i vidt omfang lader til at acceptere situationen. Udflytning af forskningsaktiviteter til Kina og Indien synes for øjeblikket at være mere spændende, men jeg er overbevist om, at industrien på langt sigt vil få stor glæde af at have en væsentlig del af sine forsknings- og udviklingsaktiviteter placeret i Danmark. Det samme gælder formentlig også Skatteministeren. Det kan imidlertid kun sikres gennem en anden og bedre udnyttelse af Danmarks talentmasse. ■

Hvilken krise? - denne krise!

■ Svein Sjøberg og Camilla Schreiner lægger i julinumret ud med at undre sig over, at nogle universitetslærere mener, at der er en krise i forbindelse med søgningen til de naturvidenskabelige studier.

De underbygger deres undren med interviewundersøgelser, hvor folk hævder, at

de interesserer sig for naturvidenskab, men det er dog ikke mere end, at disse naturvidenskabsinteresserede ikke kender forskel på astrologi og astronomi. Sluttelig fremgår det også, at de interviewede heller ikke kunne finde på selv at studere naturvidenskab, og det er netop sagens kerne: proble-

met – for ikke at sige krisen – er den manglende rekruttering af egnede studenter til naturvidenskaberne. Her må man yderligere skelne mellem de naturvidenskaber, der hviler tungt på matematikken, som f.eks. fysik, og de mere beskrivende, hvor matematikken spiller en mindre rolle. Det er kra-

vet om fungerende matematik-kundskaber, der er hurdlen.

Sjøbergs og Schreiners artikel ender da også med en konklusion stort set gående ud på netop overstående, så hvorfor spille undrende i udlægget? ■

*Lic.techn. Carl-Erik Sølberg
cesolberg@webspeed.dk*